

BIBΛΙΟ

ΤΑ ΔΕΚΕΜΒΡΙΑΝΑ ΤΗΣ **SOFKA**
ZINOVIEFF

Είναι Βρετανίδα ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ με ρωσικές ρίζες, αλλά έχει πολιτογραφηθεί Ελλάδα.
Επιπλέον, η μυθιστορηματική εκδοχή της για την ΙΣΤΟΡΙΑ της σύγχρονης Ελλάδας
(1944-2008) ΑΠΑΙΤΕΛΘΗΚΕ την περασμένη άνοιξη από ηθοποιούς σε καθημερινή εκπομπή
του BBC Radio. Επομένως έχουμε πολλούς λόγους για να γνωρίσουμε τη Σόφκα Ζινόβιεφ...

Το ΒΙΒΛΙΟ ΑΝΤΩΝΗΘΕΙΟΥ Φωτογραφίες ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΛΟΚΑΚΗΣ

γεννήθηκε στο Λονδίνο από Αγγλίδα μητέρα και ρωσικής καταγωγής πατέρα. Σπούδασε κοινωνική ανθρωπολογία στο Κέμπριτζ. Εργάστηκε για κάποια χρόνια ως δημοσιογράφος – στα περιοδικά Independent Magazine και Telegraph Magazine, στην εφημερίδα Financial Times και αλλού.

Από το 2001 ζει στην Ελλάδα, μαζί με τον Έλληνα σύζυγό της και τις δύο κόρες τους, και γράφει... για τη χώρα μας. Το τελευταίο μυθιστόρημά της «Το σπίτι στην οδό Παραδείσου» (εκδ. Ψυχογιός), που αφορά τα Δεκεμβριανά «τότε και τώρα», είναι το τρίτο βιβλίο της. Προηγούνται τα αφηγήματα «Οδός Ευρυδικής» (εκδ. Διόπτρα) και «Η κόκκινη πριγκίπισσα» (εκδ. Λιβάνη).

Το περιοδικό Economist και οι μεγαλύτερες βρετανικές εφημερίδες –Guardian, Independent, Daily Mail, Observer, Spectator– φιλοξένησαν διθυραμβικές κριτικές για την αγγλική έκδοση του «Σπιτιού στην οδό Παραδείσου» (εκδόσεις Short Books). Επιπλέον, το μυθιστόρημα επιλέχθηκε ανάμεσα από εκατοντάδες άλλα, για να διαβαστεί σε συνέχειες στην εκπομπή του BBC Radio 4 «Book at Bedtime». Με αυτή την αφορμή τη συνάντησα και μιλήσαμε για τη νέα της πατριδα, τον ομοφυλόφιλο παππού της, τον Ρίνγκο Σταρ και άλλα πολλά...

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ, Η ΙΣΤΟΡΙΑ & ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ

Η υπόθεση: «Το σπίτι στην οδό Παραδείσου» αρχίζει με τα Δεκεμβριανά του 1944 και καταλήγει στα μοντέρνα Δεκεμβριανά, του 2008. Μισός αιώνας σύγχρονης νεοελληνικής ιστορίας ξετυλίγεται μέσα από τις αφηγήσεις της ηλικιωμένης Αντιγόνης και της νεαρής Μοντ». **Το πρόβλημα:** «Κατά τη γνώμη μου, η μετεμφυλιακή Ελλάδα δεν αξιοποίησε την κληρονομιά της Αντίστασης και η γενιά του Πολυτεχνείου απέτυχε να δικαιώσει τις μεταπολιτευτικές προσδοκίες. Ομως θεωρώ πολύ κοντρό να αποκαλεί κάποιος τη γενιά του Πολυτεχνείου "κατεστημένο" ή "προδότες". Νομίζω ότι στην πλειονότητά τους έκαναν ό,τι καλύτερο μπορούσαν, ότι απλώς δεν τους βγήκε και ότι στην πορεία οι περισσότεροι εγκατέλειψαν την προσπάθεια».

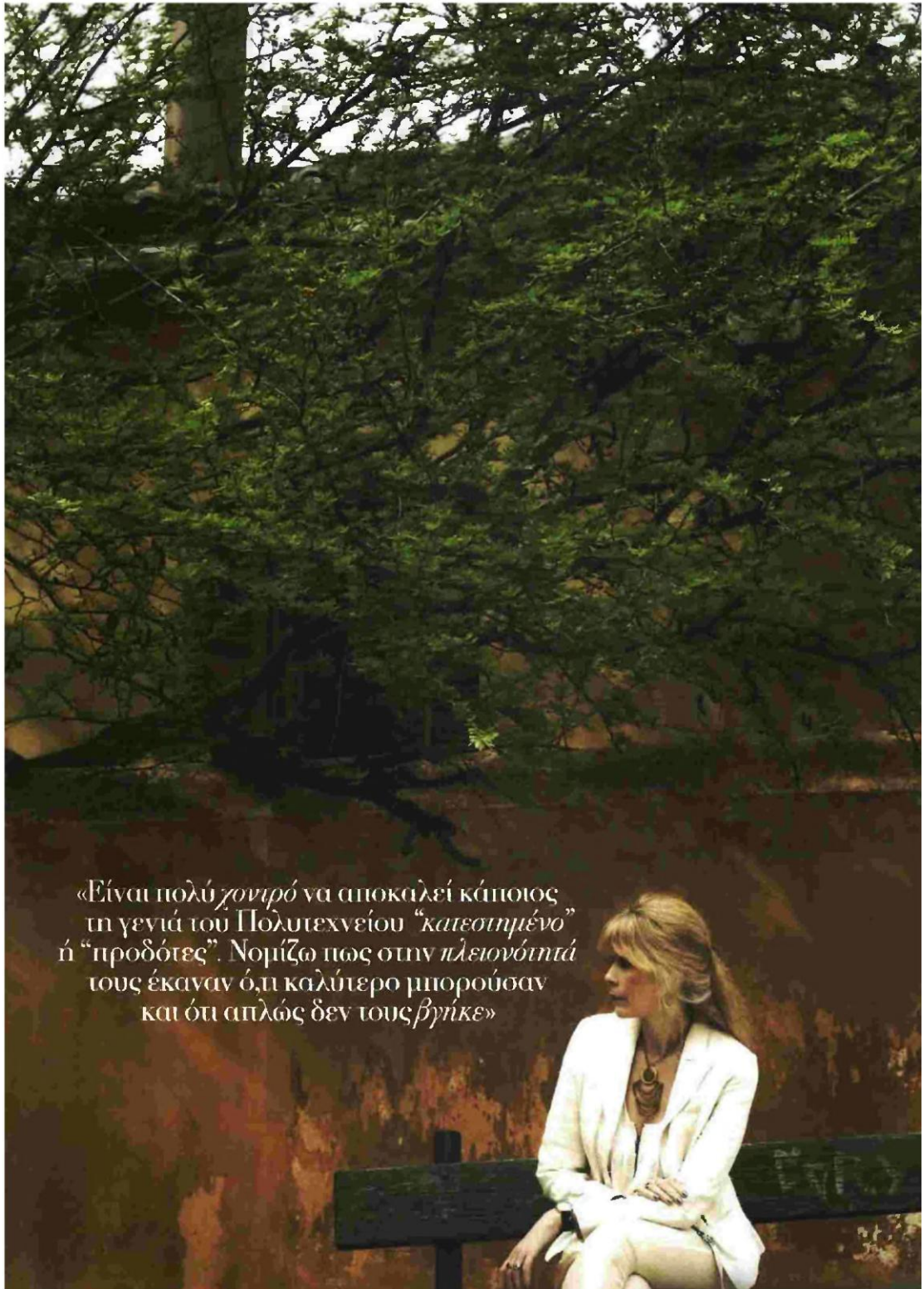
Η άγνοια: «Οι Βρετανοί ενδιαφέρονται πολύ για την Ελλάδα, αλλά νομίζω ότι η σχέση τους μαζί μας είναι αντικρατική – από τη μια, λατρεύουν τη χώρα και τη φύση από την άλλη, τα βρετανικά ΜΜΕ συναγωνίζονται σε καλή κατά των "lazy Greeks". Υπάρχουν βεβαίως και διάφορα σκοτεινά θέματα για τον μέσο Βρετανό. Δεν πολυγνωρίζει την ανάμειξη της χώρας του στη νεότερη και στη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας. Δεν ξέρει λεπτομέρειες για τα Δεκεμβριανά του 1944 ή για τον αγγλικό ρόλο στη δημιουργία του νέου ελληνικού

κράτους μετά την επανάσταση του 1821. Ειδικότερα, οι Βρετανοί αγνοούν τον ρόλο που έπαιξαν στα ελληνικά πράγματα ή τον εκλαμβάνουν μόνο θετικά –λένε ότι χάρη σ' εκείνους απελευθερωθήκαμε. Πάντως, μολονότι το βιβλίο μου ασκεί σκληρή κριτική στις βρετανικές επεμβάσεις, οι πρώην συμπατριώτες μου δεν ενοχλήθηκαν καθόλου – τουλάχιστον, αν κρίνω από την αποδοχή που έχω στην Αγγλία».

ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ, ΠΑΤΡΙΣ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ο γάμος: «Τον άντρα μου τον γνώρισα το 1990, στην τότε ΕΣΣΔ. Ήταν η πρώτη φορά που επισκεπτόμουν την πατριδα του παππού μου. Έκανα έρευνα για ένα άρθρο με θέμα τους Ελληνοπόντιους και βρέθηκα στην ελληνική πρεσβεία για να συλλέξω υλικό. Εκεί, καθώς περίμενα να εξυπηρετηθώ, με πρόσεξε ο Βασίλης και με πλησίασε – εργαζόταν στο γραφείο Τύπου. Αρχικά ήμουν διστακτική απέναντί του, αλλά δεν άργησα να ενδώσω... Τελικά παντρευτήκαμε στην Αγγλία και κάναμε εκεί τις δύο κόρες μας: Η Άννα, η μεγαλύτερη, είναι σήμερα 19 και σπουδάζει ηλεκτρική καθάρα. Η Λάρα είναι ακόμη μαθήτριά».

Η υπηκοότητα: «Δεν ήταν καθόλου εύκολο να πάρω την υπηκοότητα – μου το είχαν πει, αλλά δεν το πίστευα! Και να φανταστείτε ότι στην ουρά όπου περίμενα για να υποβάλω τα χαρτιά μου φάνταζε εξαιρετικά τυχερή – είχα παντρευτεί

«Είναι πολύ *χονιρό* να αποκαλεί κάποιος
τη γενιά του Πολυτεχνείου *“κατεστημένο”*
ή *“προδότες”*. Νομίζω πως στην *πλειονότητά*
τους έκαναν ό,τι καλύτερο μπορούσαν
και ότι απλώς δεν τους *βγήκε*»

με Ελληννα, μιλούσα τη γλώσσα, διέθετα κάποια οικονομική επιφάνεια, είχα αρκετές καλές γνωριμιές. Πάντως κάποια πολύ όταν εππέλους έγινα Ελληνίδα. Δεν ήταν μόνο μια απόφαση ανάγκης αλλά και συναισθήματος. Ηθελα να είμαι μέσα στα πράγματα εδώ. Να μη νιώθω ξένη, αλλά μέρος του συνόλου. Να λέω "εμείς" και όχι "εσείς".

Οι δύο παιριίδες: «Στην Αγγλία μου αρέσει η ευγένεια. Επίσης η εκκεντρικότητα, το φλέγμα, το σουρεαλιστικό κούιμορ που λάτρεψα από την εποχή των Μόντι Πάιθονς. Αυτά σώζουν την Αγγλία περισσότερο κα από τη βασιλίσσα! Α, οι Αγγλοι έχουν και θαυμάσιο ραδιόφωνο – και δεν το λέω αυτό επειδή φιλοξενήθηκα στο BBC το μυθιστόρημά μου. Στην Ελλάδα, από την άλλη, αγαπώ τη φύση, τη κλήμα, τη ζεστασιά των ανθρώπων, τη χαλαρή κοινωνική ζωή. Μου λένε κάποιοι: "Δεν σκέφτεστε να φύγετε πάλι στο εξωτερικό, τώρα με την κρίση;". Εγώ όμως απαντώ ότι θέλω να μείνω και να το παλέψω».

ΣΚΑΝΔΑΛΑ & ΜΟΥΣΙΚΗ
Η κόκκινη γιγιά: «Η Σόφκα Ντολγορούκι, η Ρωσίδα γιαγιά μου, γεννήθηκε στην Αγία Πετρούπολη και κατέφυγε μαζί με την οικογένειά της στην Αγγλία

«Μου λένε κάποιοι: "Δεν σκέφτεστε να φύγετε πάλι στο εξωτερικό, τώρα με την κρίση;". Εγώ όμως απαντώ ότι θέλω να μείνω και να το παλέψω!»

το 1917 – ήταν, βλέπετε. Λευκή. Ωστόσο, στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έγινε κομμουνίστρια, βοήθησε στη γαλλική αντίσταση και φυγάδευσε Εβραίους από τη Γαλλία – εκεί την είκε πετύχει ο πόλεμος. Δυστυχώς, κάποια στιγμή συνελήφθη. Ευτυχώς επέζησε μέχρι τη στιγμή που οι σύμμαχοι απελευθέρωσαν το στρατόπεδο όπου είχε φυλακιστεί. Τελικά η γιαγιά μου επέστρεψε στο Λονδίνο, γράφτηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα Βρετανίας και σκανδάλισε τη ρωσική ομογένεια. Αργότερα πήγε στη Μόσχα και έκανε ξεναγήσεις σε τουρίστες στην Κόκκινη Πλατεία εξυμνώντας τα κατορθώματα των επαναστατών – παρ' ότι το κόμμα είχε δημεύσει την παρουσία της».

Ο μισέρ μπαμπούς: «Το επόμενο βιβλίο μου θα έχει ως κέντρο τον παππού μου Ρόμπερτ Χέρμπερ Πέροι, που

είχε το παρατσούκλι "Mad Boy". Ήταν βίος και πολιτεία. Υπήρξε εραστής και ευνοούμενος του εκκεντρικού λόρδου Μπέρνερς, που ήταν συνθέτης, συγγραφέας και ζωγράφος. Πρόλαβε να γνωρίσει προσωπικότητες όπως ο Νταλί, ο Στραβίνσκι, ο Σέσιλ Μπίτον, η Γερτρούδη Στάν. Την άλλη γιαγιά μου, την Αγγλίδα, τη γνώρισε και την παντρεύτηκε στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Μάλιστα, με τη συγκατάθεσή της αλλά και με το ΟΚ του λόρδου Μπέρνερς, το τρίο έμεινε στην κατοικία του αριστοκράτη στο Οξφορντσάιρ. Ομως ο γάμος, όπως ήταν επόμενο, δεν κράτησε πολύ – μόλις 18 μήνες. Σε αυτό το διάστημα πάντως, το 1943, πρόλαβε να γεννηθεί η μητέρα μου. Τα υπόλοιπα θα τα διαβάσετε στο βιβλίο».

Ο ρομιοικός παιριίδες: «Όταν δεν γράφω, ζωγραφίζω και κάνω κατασκευές με ξύλο σε στυλ arte povera. Επίσης παίζω στο πιάνο ρομαντικούς συνθέτες – αυτή είναι μια λύξη που κληρονόμησα από τον πατέρα μου. Ο πατέρας μου ήταν ρομιοκός, πρωτοπόρος στην κατασκευή συνθεσάυερ και διατηρούσε στο ιούδινο του σπιτιού μας, στο Πάιντι του Λονδίνου, ένα ονομαστό στούντιο που μάζευε την αβανγκάρντ της εποχής – εκεί έρχονταν συχνά οι Μπιπλς, οι Πινκ Φλόιντ, ο Ντέιβιντ Μπόουι... Ήμουν πολύ μικρή τότε, αλλά θυμάμαι ότι μια φορά έπαιξα στον κίμπο με τον Ρίνγκο Σταρ – ερχόταν στο σπίτι για να του μαθαίνει ο μπαμπάς μου συνθεσάυερ».

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ & ΖΩΗ

Αγαπημένοι συγγραφείς: «Τολστόι, Ντοστογιέφσκι, Τόμας Χάρντι, Τζέφρι Ευγενίδης, Ιαν Μακ Γιούαν, Ορκάν Παμούκ, Νικόλ Κράους, Σίρι Χούστβεντ, Άλαν Χόλνγκεροτ. Από τους Έλληνες προτιμώ τον Κώστα Ταχτοΐ, αλλά δεν έχω πολλά ελληνικά διαβάσματα».

Αγαπημένο μίσο: «Να είσαι ανοιχτός στη ζωή, στους ανθρώπους, στα ταξίδια, στα ερωτήματα. Μάθε να ρωτάς, να αναζητάς, να συμβιώνεις. Μην είσαι κλειστός, προκατειλημμένος, ραπισιστής».

«Το σπίτι στην οδό Παραδείσου» της Σόφκα Ζινόβιεφ εκδόθηκε από τις εκδόσεις Ψευδαίσθησις. Η συγγραφέας έχει επίσης γράψει τα βιβλία «Οδός Ευρωδίνης» (εκδόσεις Λίστρει) και «Η κόκκινη πριγκίπισσα» (εκδόσεις Λιβάνι).